

Wody powierzchniowe Polski - jeziora

A topographic map of Poland showing elevation changes. The map uses a color gradient from dark green (low elevation) to yellow and brown (higher elevation). Three white rectangular boxes with black borders are overlaid on the map, each containing the name of a specific region. The first box is in the north, the second in the east, and the third in the west.

Pojezierze Pomorskie

Pojezierze Mazurskie

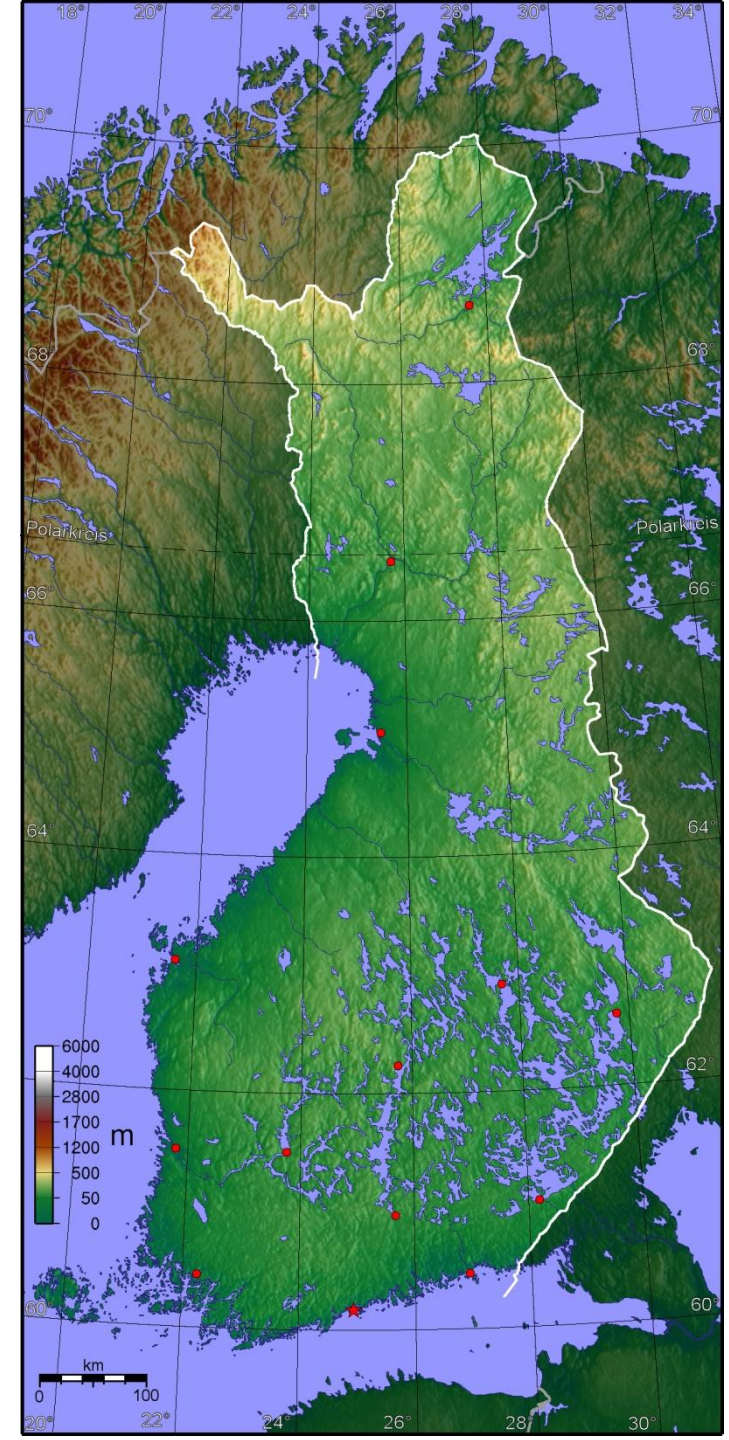
Pojezierze Wielkopolskie

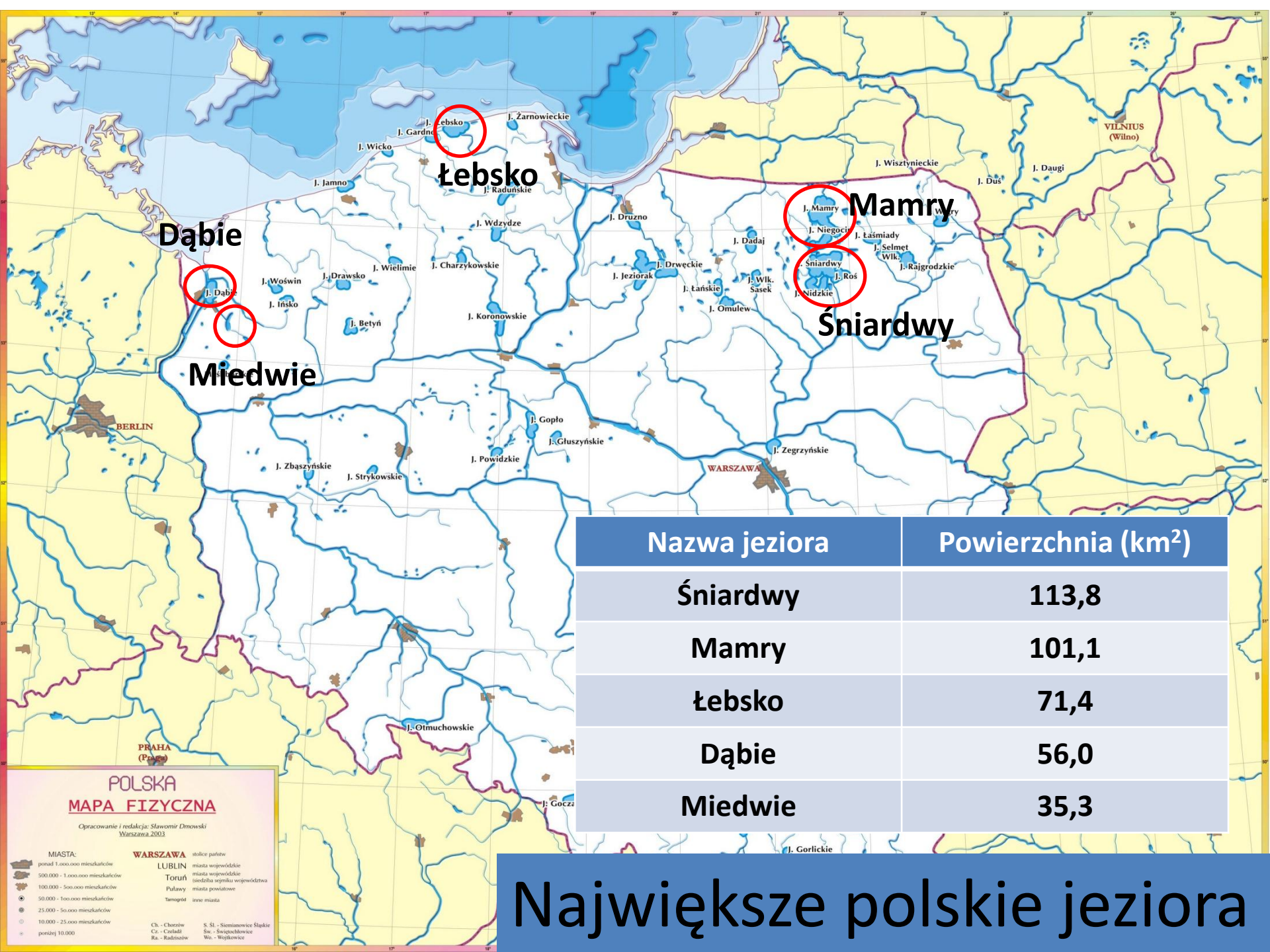
Jeziorność - stosunek powierzchni jezior do ogólnej powierzchni analizowanego obszaru. Wskaźnik ten podawany jest w procentach.

Polska – 1%

Jeziorność - stosunek powierzchni jezior do ogólnej powierzchni analizowanego obszaru. Wskaźnik ten podawany jest w procentach.
Finlandia – 10%

Nazwa jeziora	Powierzchnia (km ²)
Śniardwy	113,8
Mamry	101,1
Łebsko	71,4
Dąbie	56,0
Miedwie	35,3

Największe polskie jeziora

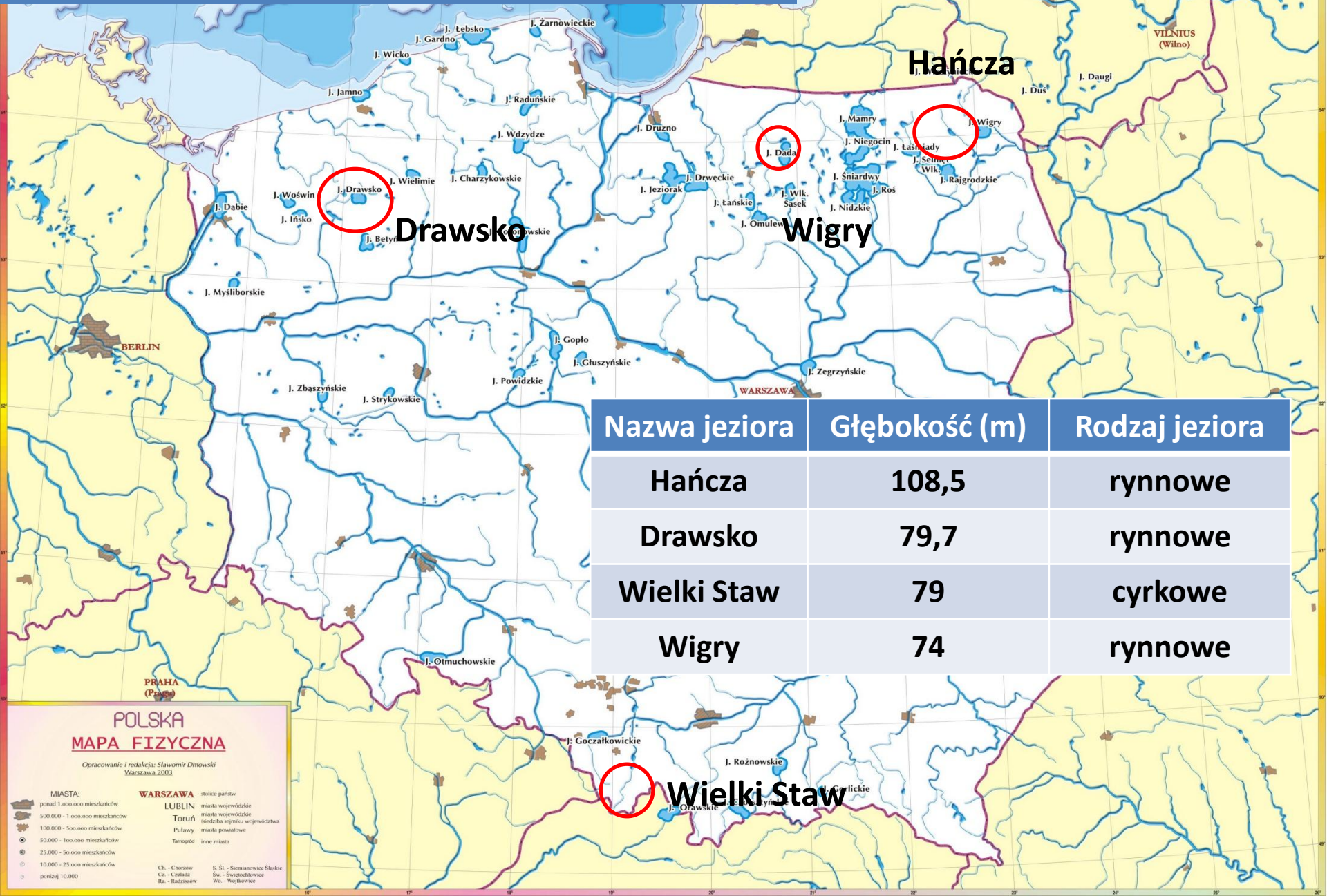
POLSKA
MAPA FIZYCZNA
Opracowanie i redakcja: Sławomir Dmowski
Warszawa 2003

MIASTA:
 [Symbol] ponad 1.000.000 mieszkańców
 [Symbol] 500.000 - 1.000.000 mieszkańców
 [Symbol] 100.000 - 500.000 mieszkańców
 [Symbol] 50.000 - 100.000 mieszkańców
 [Symbol] 25.000 - 50.000 mieszkańców
 [Symbol] 10.000 - 25.000 mieszkańców
 [Symbol] poniżej 10.000

WARSZAWA stolice państw
LUBLIN miasta wojewódzkie
Toruń miasta wojewódzkie (siedziba sejmiku województwa)
 Puławy miasta powiatowe
 Tomaszów inne miasta

Ch - Chorzów   S. Sl. - Siemianowice Śląskie
 Cz - Czajki   Św. - Świątchłowice
 Ra - Rańdziszów   Ws. - Wojtkowice

Najgłębsze polskie jeziora

Nazwa jeziora	Głębokość (m)	Rodzaj jeziora
Hańcza	108,5	rynnowe
Drawsko	79,7	rynnowe
Wielki Staw	79	cyrkowe
Wigry	74	rynnowe

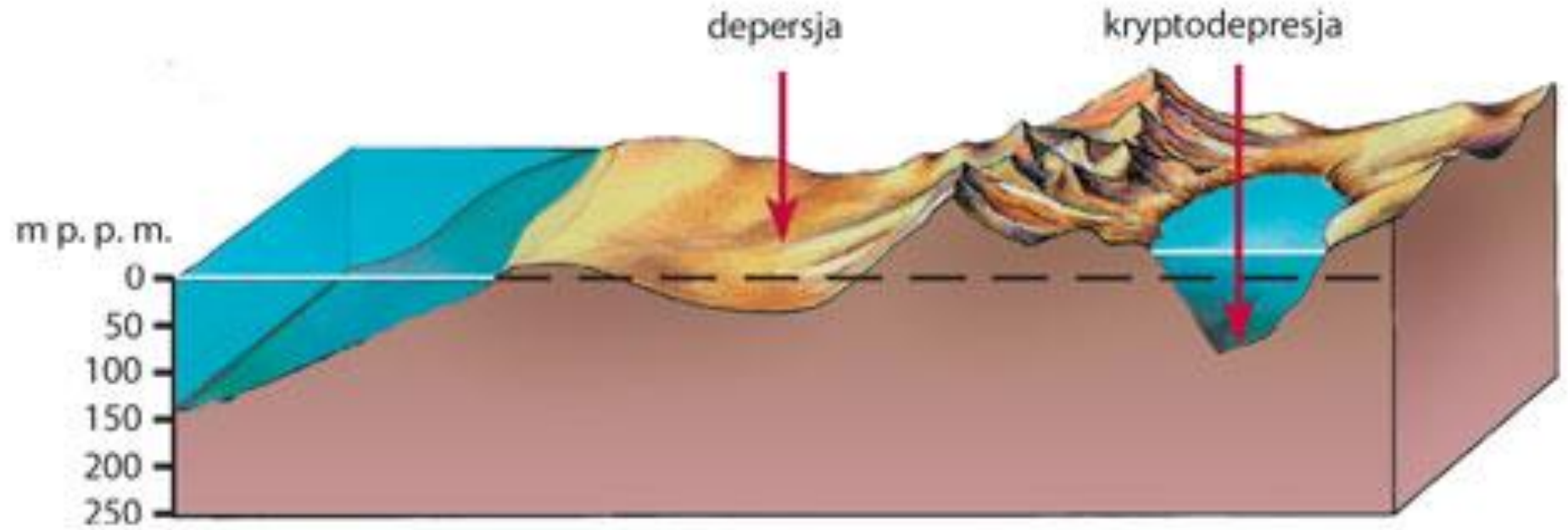
**POLSKA
MAPA FIZYCZNA**
Opracowanie i redakcja: Sławomir Dmowski
Warszawa 2003

MIASTA:
 [Symbol] ponad 1.000.000 mieszkańców
 [Symbol] 500.000 - 1.000.000 mieszkańców
 [Symbol] 100.000 - 500.000 mieszkańców
 [Symbol] 50.000 - 100.000 mieszkańców
 [Symbol] 25.000 - 50.000 mieszkańców
 [Symbol] 10.000 - 25.000 mieszkańców
 [Symbol] poniżej 10.000

WARSZAWA stolice państw
LUBLIN miasta wojewódzkie
Toruń miasta wojewódzkie
 Puławy miasta powiatowe
 Tarnobrzeg inne miasta

Ch - Chorzów   S. Sl. - Siemianowice Śląskie
 Cz - Cielist   Św. - Świątkowice
 Ra - Radziłów   Ws. - Wojtkowice

Jezióra kryptodepresyjne

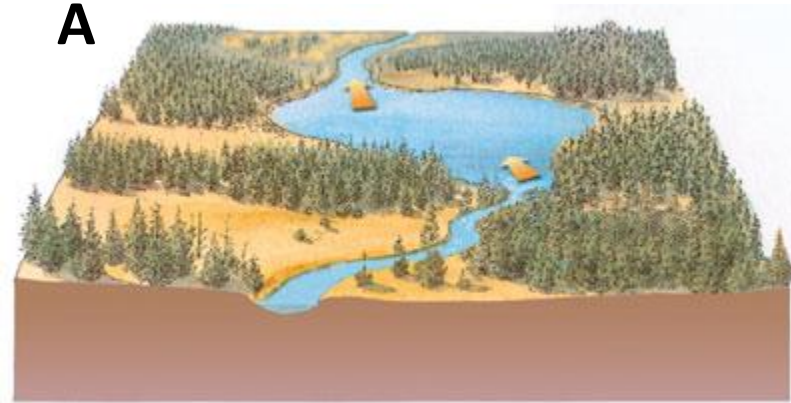
Jezioro z największą kryptodepresją – Miedwie (29,8 m)

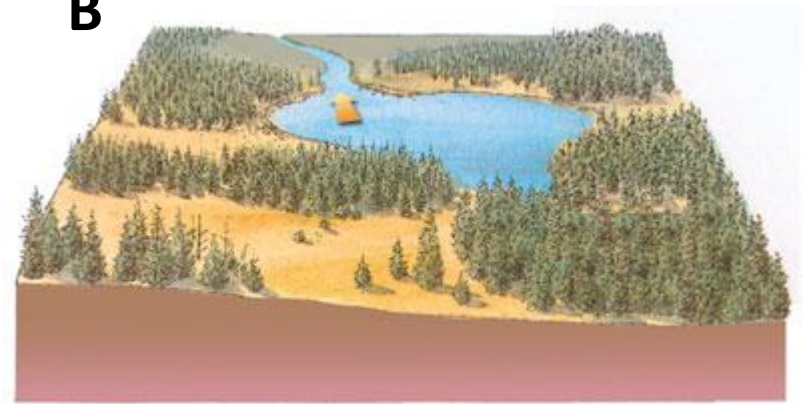

Rodzaje jezior: odpływowe, przepływowe, doływowe, bezodpływowe

A

B

C

D

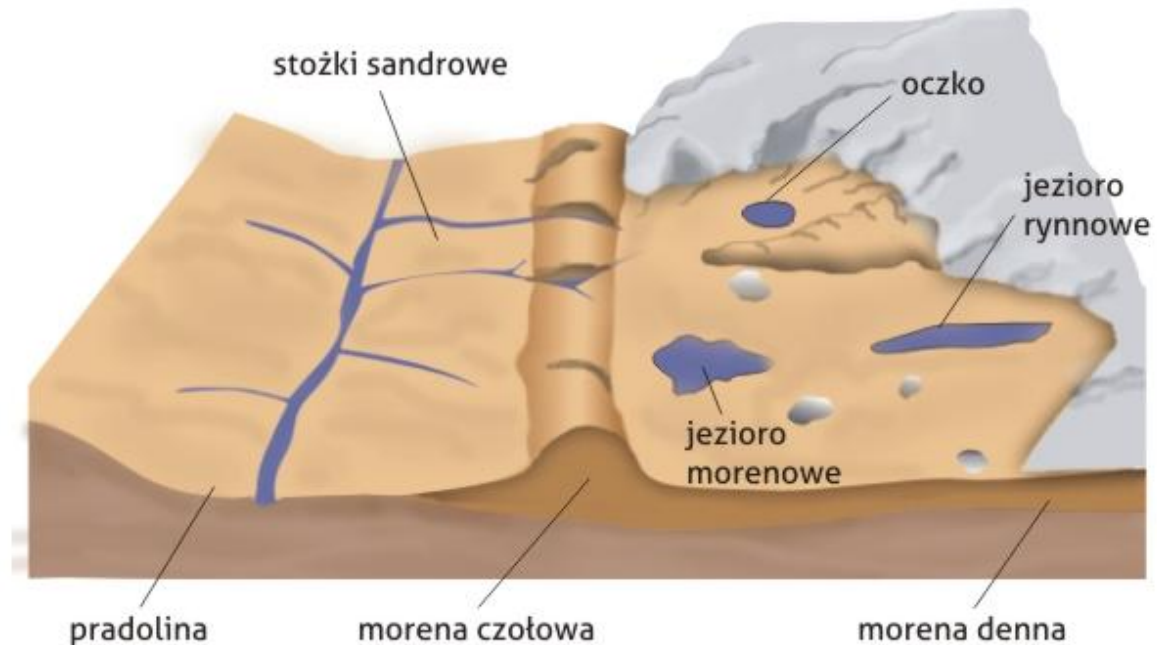
Pochodzenie i typ jezior		Przykłady jezior	Geneza misy jeziornej	Charakterystyczne cechy jeziora
POLODOWCOWE	Rynnowe	Hańcza, Wigry, Raduńskie, Gopło, Drawsko, Beldany	Erozyjna działalność wód płynących pod lądolodem lub na jego przedpolu	<ul style="list-style-type: none"> wydłużony kształt misy jeziornej przeważnie strome brzegi stosunkowo wąskie i głębokie
	Morenowe	Śniardwy, Mamry, Niegocin,	Wypełnienie wodą obniżenia między pagórkami morenowymi lub zakłębłości w morenie dolnej	<ul style="list-style-type: none"> urozmaicona linia brzegowa przeważnie duże i niezbyt głębokie
	Wytopiskowe	Niewielkie jeziora w Borach Tucholskich oraz na Pojezierzu Suwalskim	Wypełnienie przez wodę zagłębienia po wytopieniu się brył martwego lodu, zagrzebanych pod osadami polodowcowymi	<ul style="list-style-type: none"> kształt okrągły lub owalny niewielka głębokość
	Karowe (cyrkowe)	W Tatrach: Czarny Staw Gąsienicowy, Wielki Staw, Czarny Staw oraz w Karkonoszach: Wielki Staw, Mały Staw	Erozyjna działalność lodowca górskiego	<ul style="list-style-type: none"> kształt owalny strome brzegi znaczna głębokość (nawet kilkadziesiąt metrów) otoczone stromymi ścianami skalnymi od doliny polodowcowej przeważnie oddzielone wygładzonym przez lodowiec rygłem skalnym

Pochodzenie i typ jezior	Przykłady jezior	Geneza misy jeziornej	Charakterystyczne cechy jeziora
Przybrzeżne	Wicko, Bukowo, Łebsko, Jamno	Odcięcie mierzeją zatoki morskiej	<ul style="list-style-type: none"> • płaskie, przeważnie zabagnione brzegi • od morza oddzielone mierzeją
Deltowe	Dąbie, Druzno	Odcięcie osadami rzecznyymi części zalewu	<ul style="list-style-type: none"> • płaskie i zabagnione brzegi • płytkie • znacznie zarośnięta misa jeziorna
Zakolowe	Czarniakowskie, Bużysko	Odcięcie zakola rzeki	<ul style="list-style-type: none"> • kształt wydłużony, przypominający zakole rzeki • zabagnione brzegi • wąskie i płytkie
Wydmowe	Głównie w puszczech Kampinowskiej i Noteckiej oraz na Roztoczu m.in. Orzełek, Moczydło	Wypełnienie wodą śródwydmowego zagłębienia (zazwyczaj misy deflacyjnej), w którym nieprzepuszczalne podłoże znajduje się niezbyt głęboko i jest przykryte warstwą piasku	<ul style="list-style-type: none"> • Kształt owalny lub wydłużony • zabagnione i zatorfione brzegi • płytkie • zasilane głównie opadami, okresowo wysychające
Krasowe	Na Równinie Łęczycko – Włodawskiej, m.in. Krasne, Białe oraz w okolicach Buska-Zdroju	Rozpuszczanie skał, głównie wapienia i gipsów, i zapadanie się podłoża	<ul style="list-style-type: none"> • kształt owalny lub okrągły • stosunkowo głębokie

Rodzaje jezior:

polodowcowe – rynnowe (Hańcza, Miedwie, Gopło)

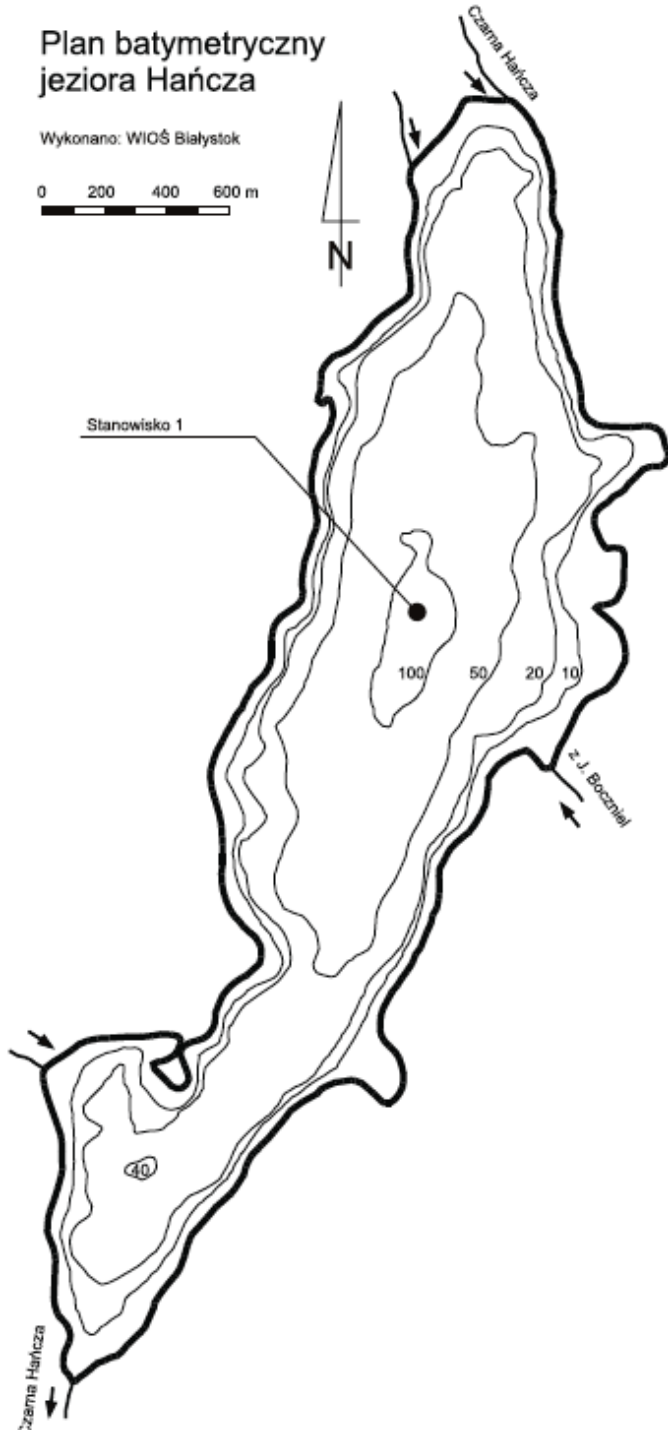
zazwyczaj długie, wąskie, kręte, głębokie i o stromych brzegach

Plan batymetryczny jeziora Hańcza

Wykonano: WIOŚ Białystok

0 200 400 600 m

Jezioro Hańcza – gł. 108 m

Jezioro Gopło – jezioro rynnowe

Jezioro rynnowe

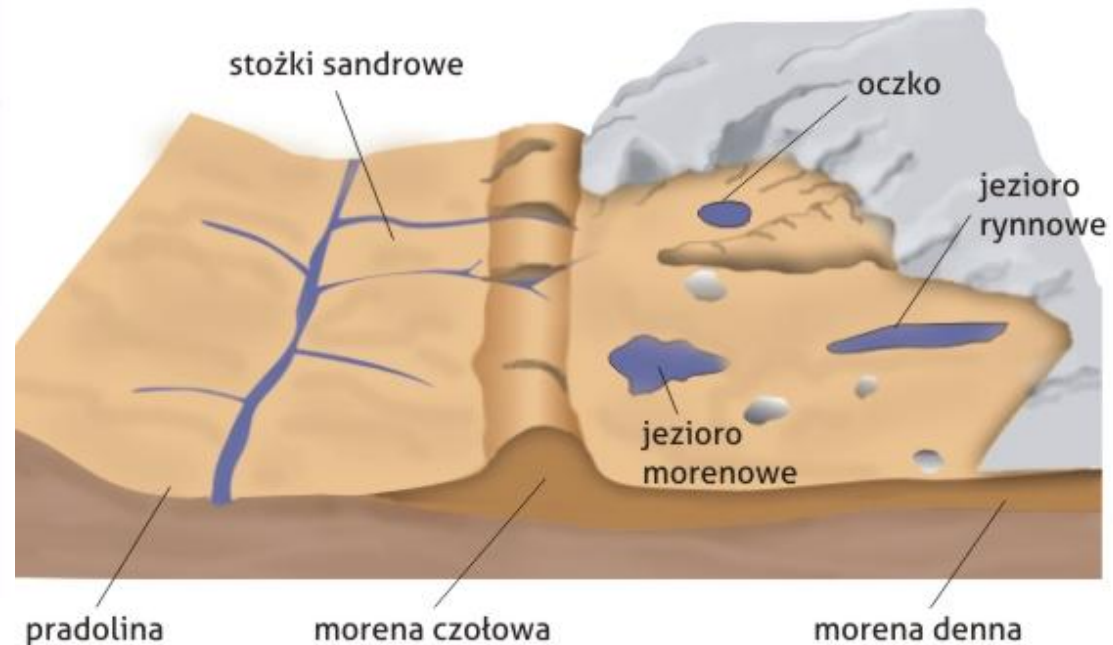
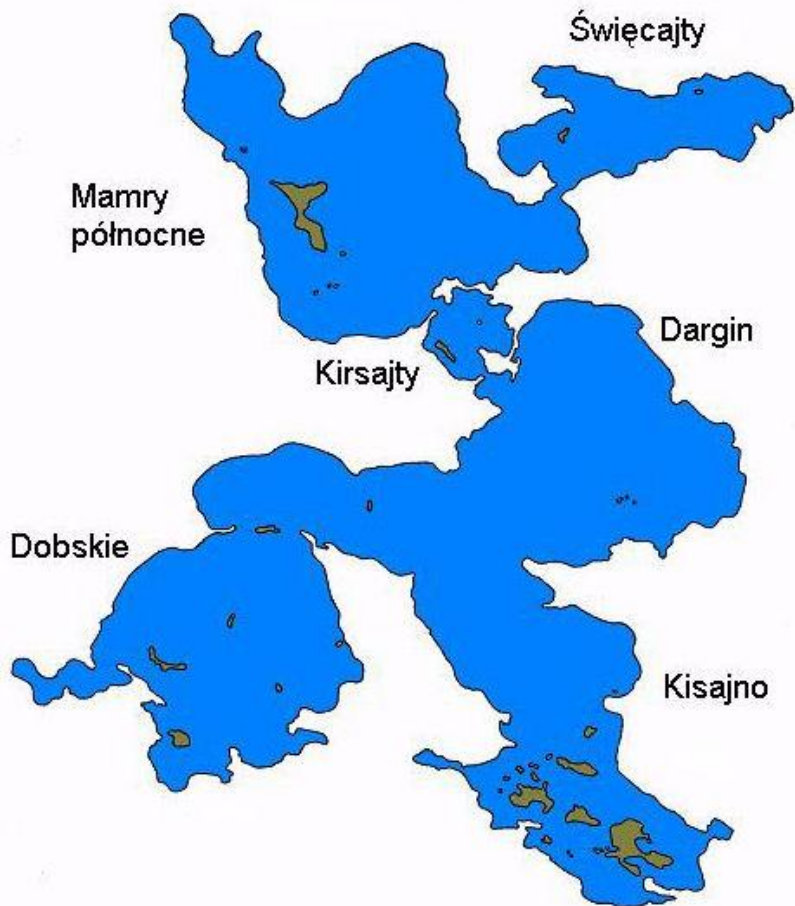
Jezioro Gopło

Rodzaje jezior:

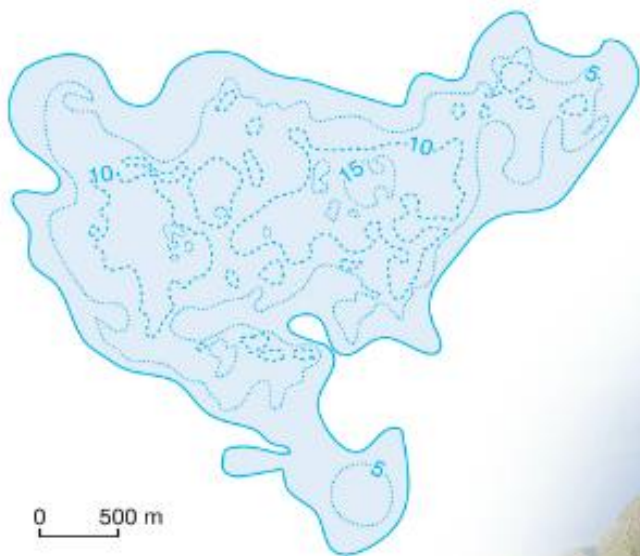
polodowcowe – morenowe

Charakteryzują się dużą powierzchnią, małą głębokością, rozwiniętą linią brzegową i łagodnymi brzegami.

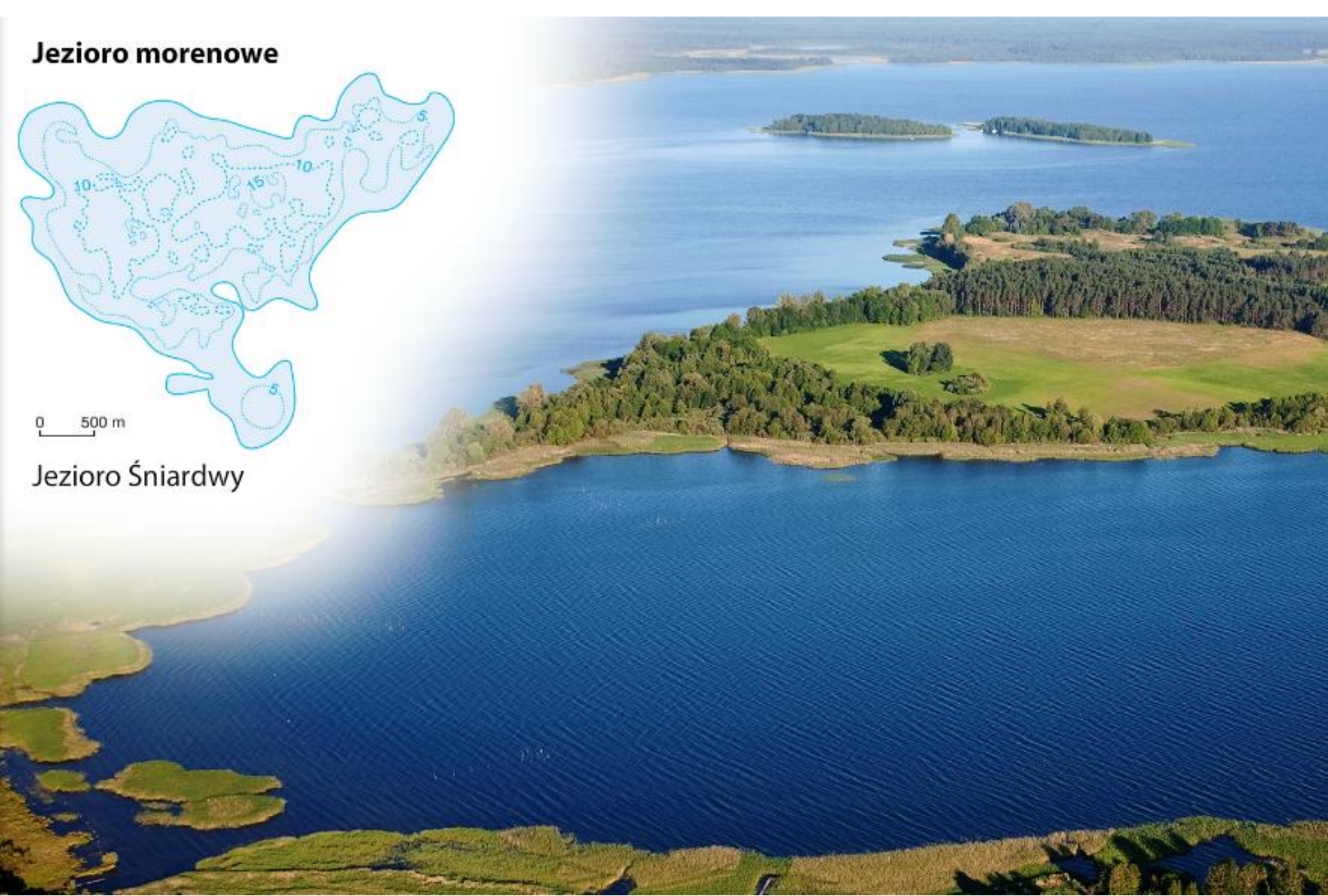

Jezioro morenowe

0 500 m

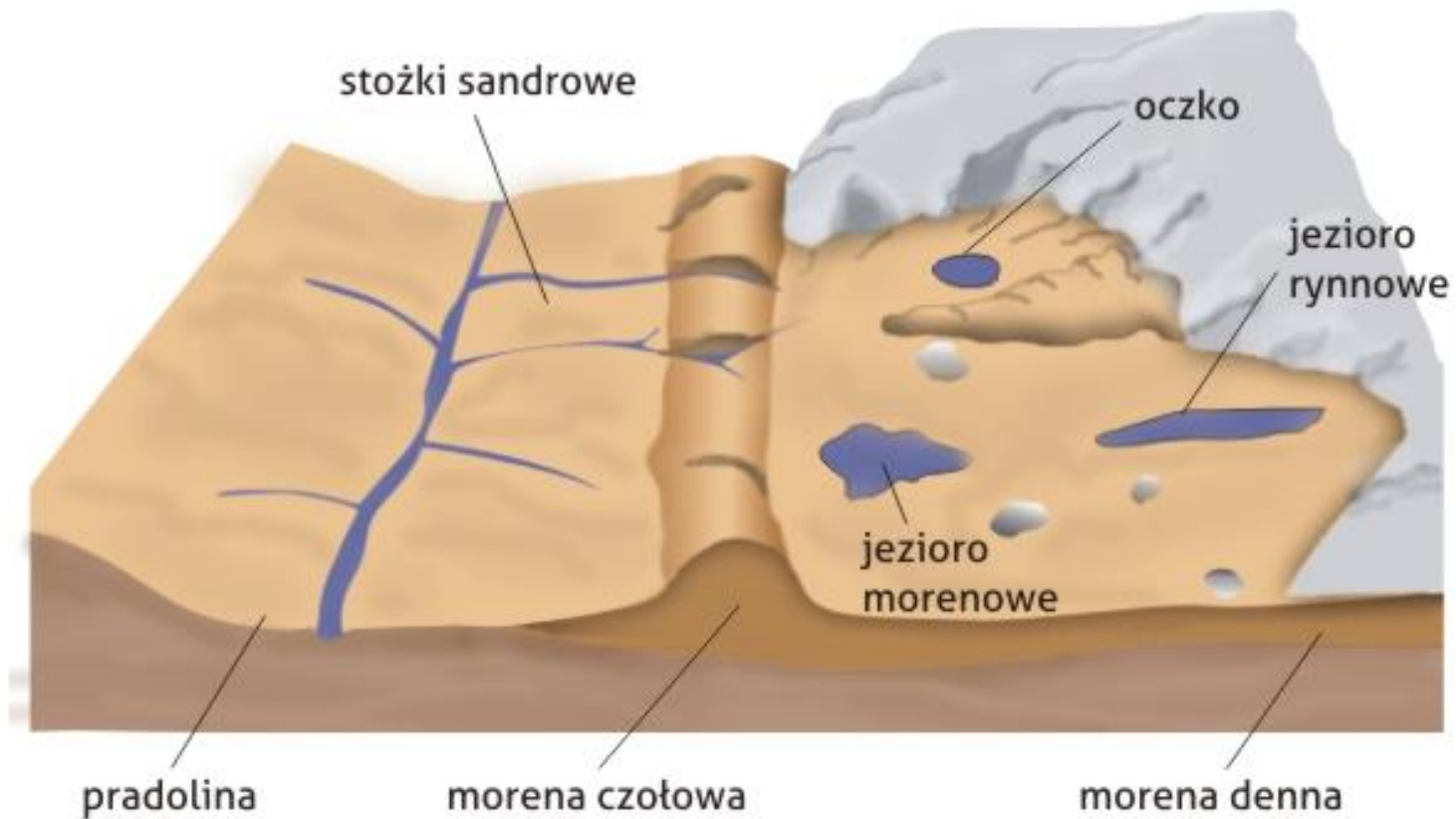
Jezioro Śniardwy

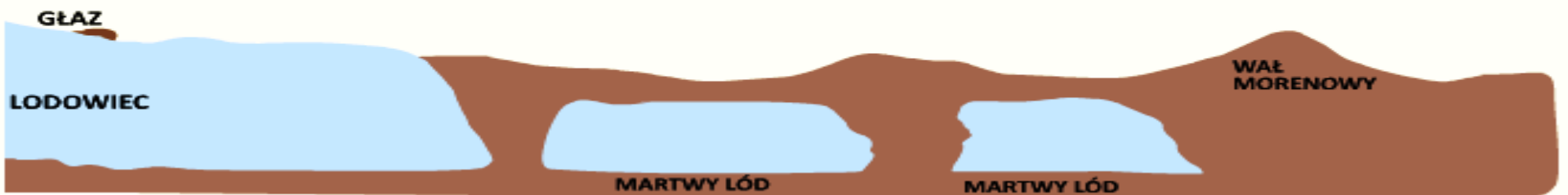
Rodzaje jezior:

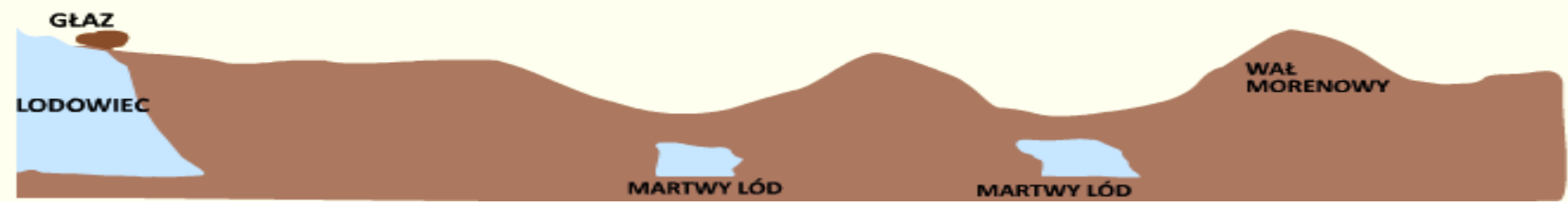
polodowcowe - wytopiskowe

Jeziora wytopiskowe („oczka polodowcowe”) – są one niewielkie i na ogół płytkie (kilka metrów)

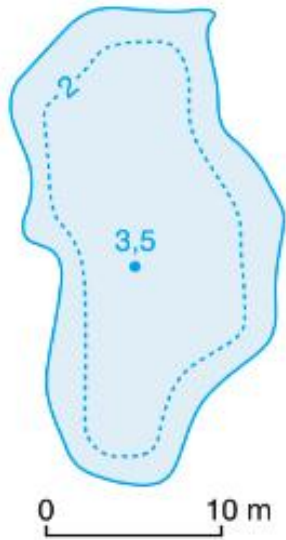
Etapy powstawania jeziora wytopiskowego

Widok na wytopiskowe jezioro Linówek

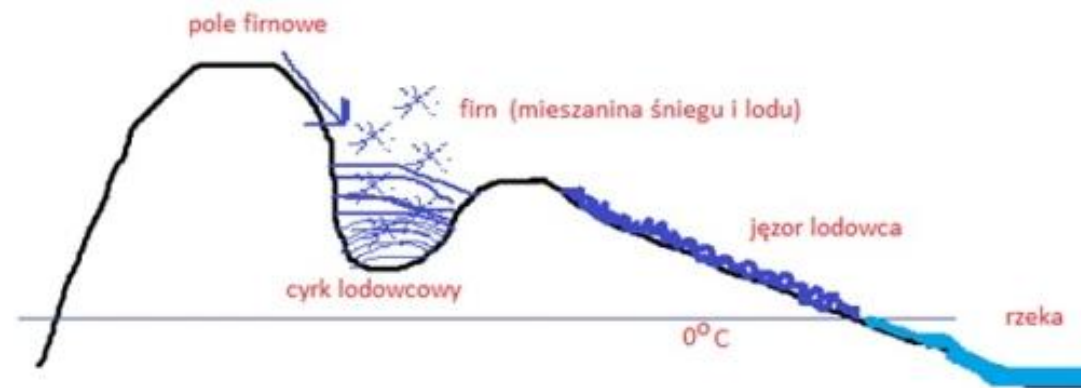
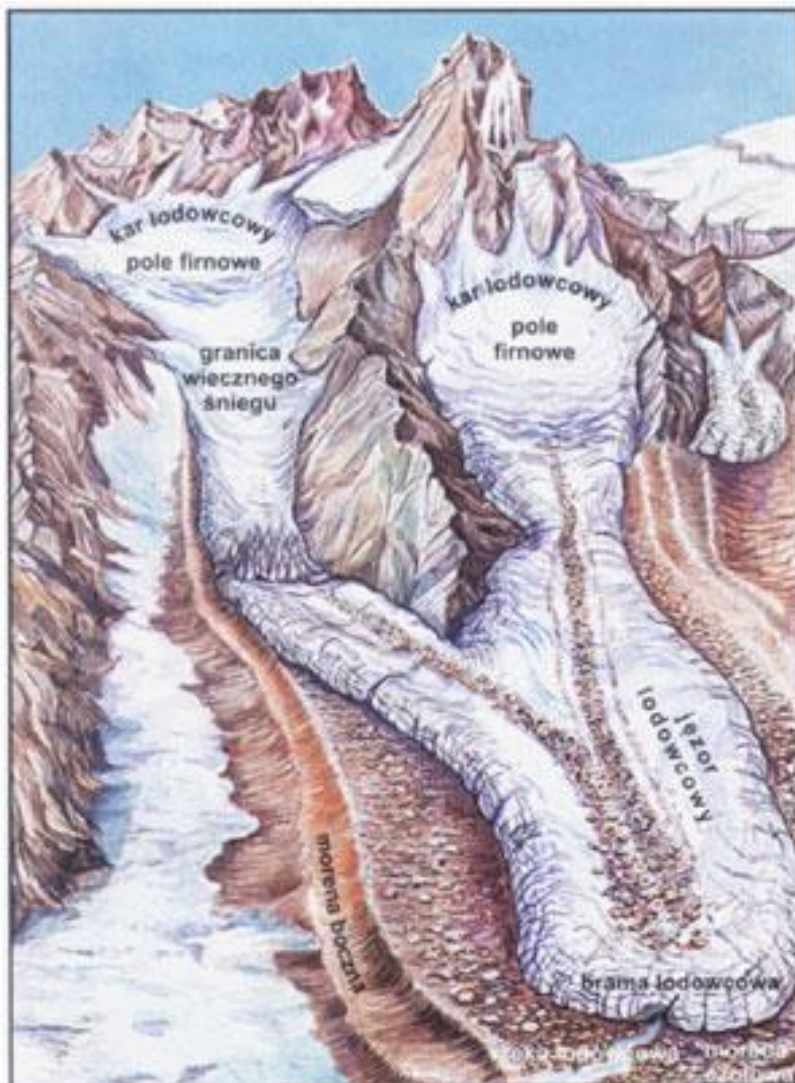
Oczko polodowcowe

Rodzaje jezior:

polodowcowe – cyrkowe (w górach)

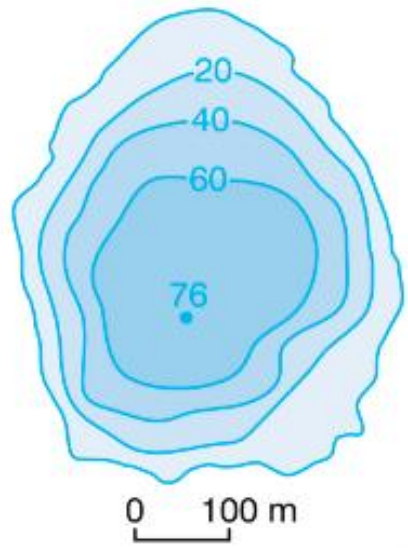
Mają małą powierzchnię, owalny kształt, strome brzegi i są stosunkowo głębokie

Czarny Staw i Morskie Oko

Jeziro cyrkowe (karowe)

Czarny Staw

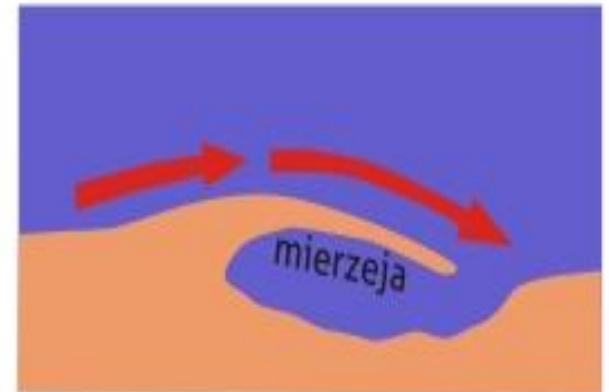
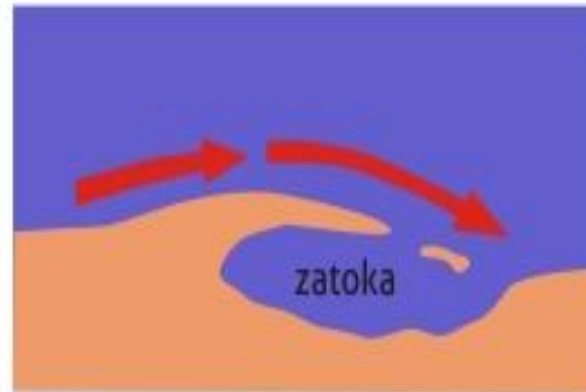

Rodzaje jezior:

Przybrzeżne

Jezioro Łebsko, Gardno, Wicko, Bukowo

Kolejne etapy powstawania jeziora przybrzeżnego

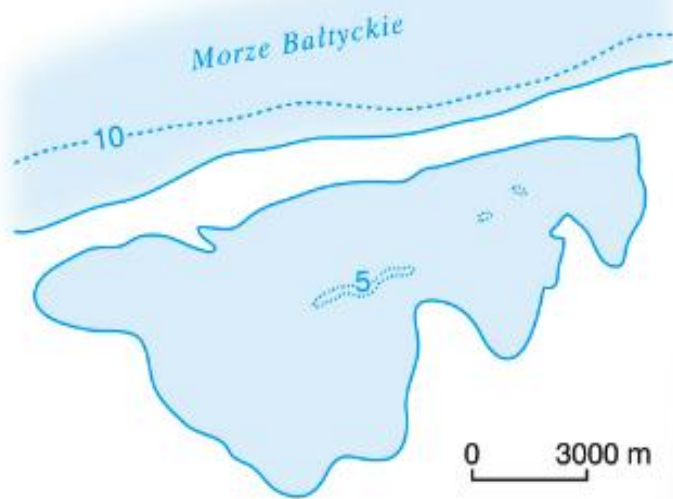

0 1 2 3 km

Jezioro przybrzeżne

Jezioro Łebsko

Rodzaje jezior:

deltowe - ulegają szybkim procesom zamulania i zatorfiania, a z czasem stają się lądem

Jeziro Druzno i Dąbie

Rys. 1

Rys. 2

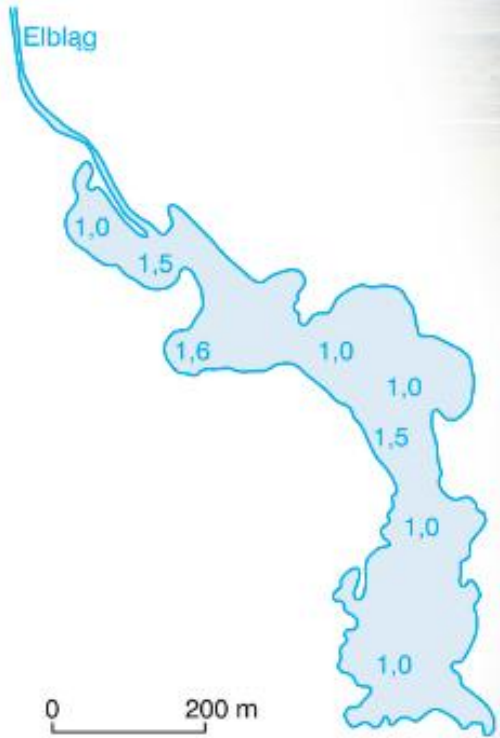

Legend: wysoczyzny (vertical lines), niziny (light gray), depresje (dark gray)

X

X - jezioro Druzno

Jeziro deltowe

Jeziro Druzno

Jeziro Druzno

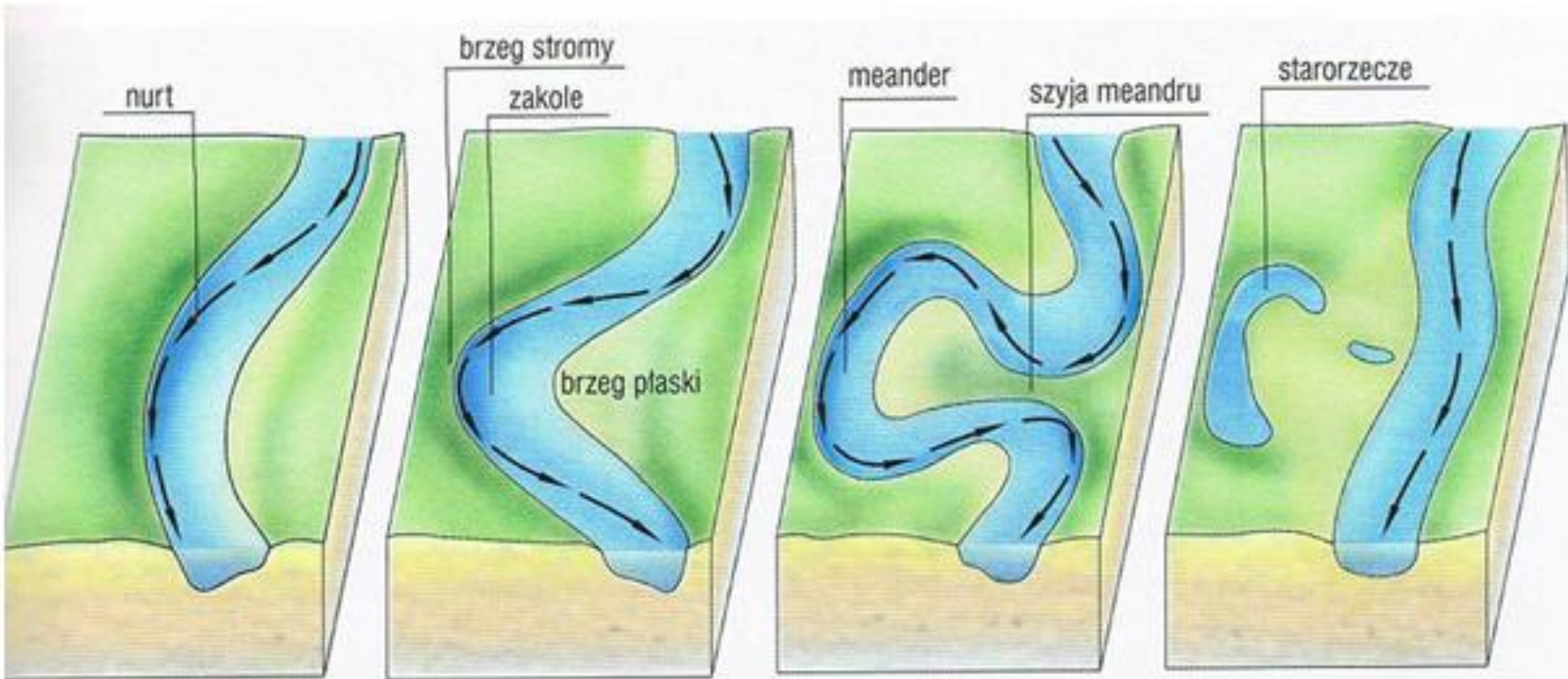
- płytkie, zarastające jezioro deltowe

•

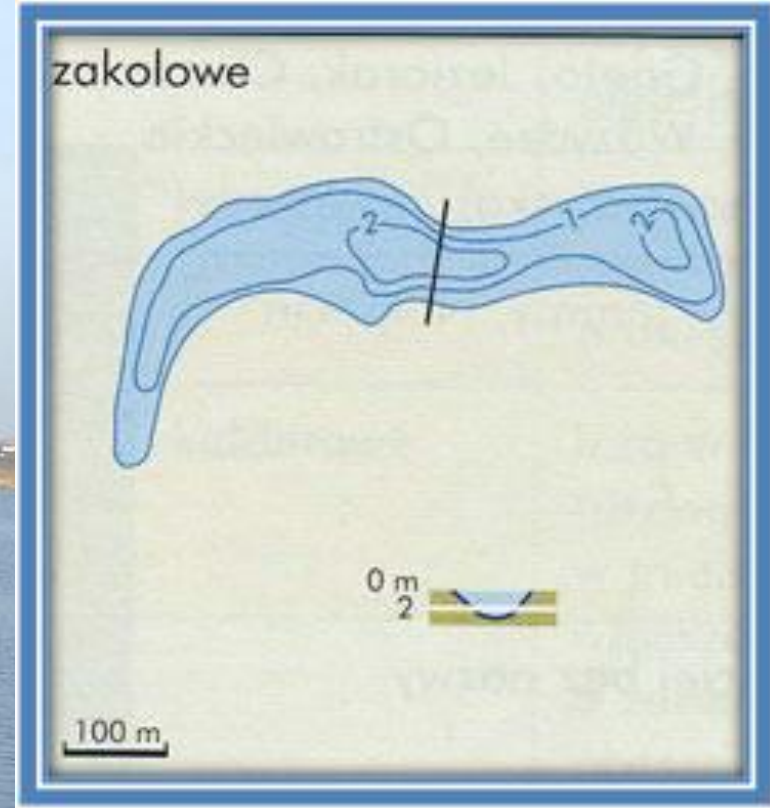

Rodzaje jezior:

zakolowe (starorzecza)

Jezioro Czerniakowskie w Warszawie – jezioro zakolowe

Jezioro Czerniakowskie w Warszawie – jezioro zakolowe

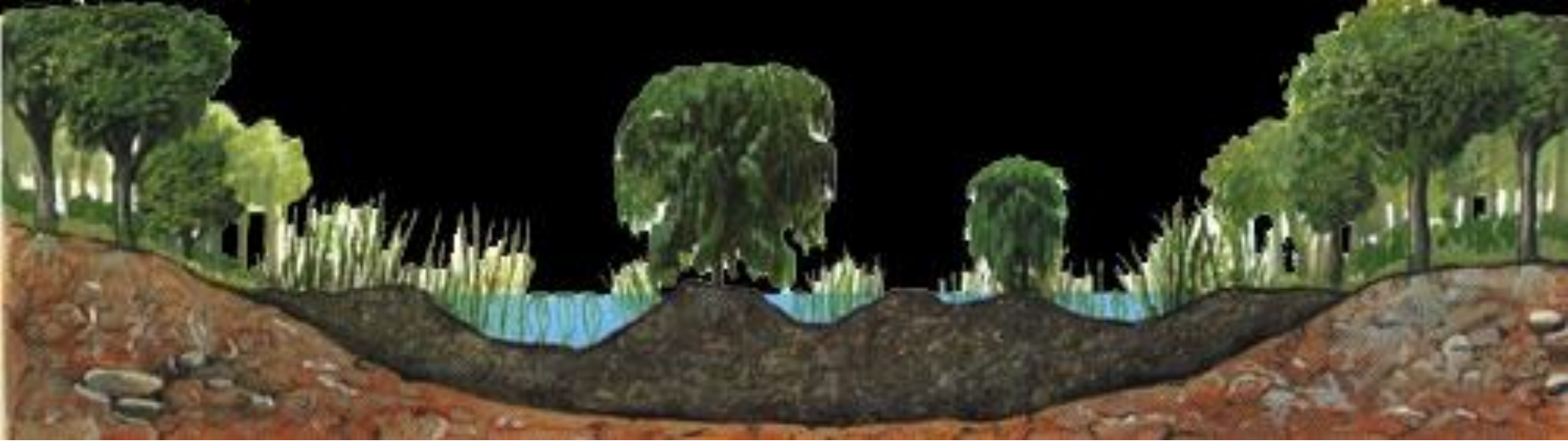

Rodzaje jezior:
meteorytowe

Zarastanie jezior

Wokół jeziora wyrastają trzciny oraz rośliny pływające, które stopniowo rozprzestrzeniają się ku jego środkowi

Wskutek odkładania się na brzegach jeziora materii organicznej i szczątków pochodzących z zewnątrz tworzy się podłoże, na którym wyrastają drzewa wilgociolubne

Zarastanie jezior

Zarastanie jezior

Bagna – obszar o utrzymującym się nadmiernym nawilgoceniu, porośnięty przez roślinność przystosowaną do specyficznych warunków związanych z dużym nawilgoceniem

Bagna Biebrzańskie

